

Élia — Nomer Pitu

Sang Kawitan lan Sang Pungkasan

Jeff Pippenger

2023-10-07

Kita netepake taun 1863 minangka titik pengujian pungkasan sajroning rerangkèn pangujian kang diwiwiti nalika kuciwa gedhé taun 1844. Dhasar logika kita kang kapisan yaiku kasunyatan yèn gerakan Millerite rampung nalika gréja Advent dina kapitu kadhaftar kanthi sah ing ngarsané pamaréntah Amerika Sarékat ing taun iku uga. Gerakan kang wiwit sacara profetik ing taun 1798, rampung ing taun 1863.

Ilham maringi ngerti marang kita yèn nalika malaékat kang kuwasa ing Wahyu wolulas tumedhak ing tanggal 11 September 2001, prastawa iku wus dilambangaké sadurungé ana ing gerakan Millerit nalika malaékat ing Wahyu sepuluh tumedhak. Gerakan para Millerit diwiwiti ing wektu wekasan taun 1798, nalika wahyu babagan kali Ulai ing Daniel bab wolu lan sanga kasêlakké. Gerakané wong satus patang puluh papat èwu diwiwiti ing wektu wekasan taun 1989, nalika wahyu babagan kali Hiddekel ing telung bab pungkasan kitab Daniel kasêlakké.

Kaloro wektu pungkasan miwiti sawijining pamisahan kang lumaku saya cetha saka umat pilihan biyèn saka wong-wong kang ana ing gerakan sajarahé dhéwé-dhéwé. Nalika paugeran utama saka saben sajarah dipesthèkaké ana ing ngarepé umum, malaékat saka saben sajarahé dhéwé banjur tumurun. Pesen, gerakan, lan juru-pesen iku dadi piranti kang dipigunakaké déning Gusti ing saben sajarahé dhéwé kanggo nduduhaké dosa umat pilihan biyèn; awit kaya déné Kristus mulang bab pakaryan Panjenengané, manawa Panjenengané ora rawuh, wong-wong Yahudi kang seneng mbantah ing sajarah iku mesthi ora duwé dosa. Juru-pesen, pesen, lan gerakan iku dadi piranti pangadilan kang bakal njalari umat pilihan biyèn tanggung jawab amarga nampik pepadhang kang maju sethithik mbaka sethithik sajroning sajarahé dhéwé-dhéwé, lan nalika malaékat iku tumurun, iku dadi pratandha yèn prosès pangadilan tumrap umat prajanjian biyèn wis lumaku. Piranti pangadilan iku diidentifikasi nalika para nabi kang nggambaraké sajarah iku padha mangan pesen kang diparingaké marang wong-wong mau déning Gusti. Nalika padha mangan pesen iku, banjur padha nggawa pesen iku marang umat pilihan biyèn kang digambaraké minangka bangsa kang gulu atos lan mbrontak, kang ora bakal gelem ngrungokaké lan mratobat. Sawisé malaékat tumurun lan pesen iku dipangan, pangadilan tumrap bangsa kang mbrontak iku wiwit lumaku.

Kita lagi ngetrapake proses pangadilané Israèl kuna kados dipratelakakaké ing kitab Angka marang sajarah gerakan Millerit, lan ing wekasané, kita bakal ngetrapake proses pangujian punika marang gerakané satus patang puluh papat èwu. Simbolisme angka “sepuluh” kedah dipastèkaké adhedhasar konteks pethikan ing pundi angka punika dipigunakaké.

Runtutan sapuluh pacoban diwiwiti ing wektu kuciwa, yaiku ing Segara Abang tumrap Israèl kuna, utawa tanggal 22 Oktober 1844 tumrap para Millerit. Sister White netepake bebener-bebener “landmark” sing kabukak ing wektu iku, diwiwiti saka apa sing sinebut déning dhèwèké “liwaté wektu.” Kuciwané wong-wong Ibrani iku awujud ancaman saka bala tentarané Firaun. Kurangé pracaya marang pangwasané Gusti Allah ing kalangan wong Ibrani kawedhar minangka tanggapan marang wedi marang bala tentara mungsuhé, kaya uga dumadi ing pacoban kaping sapuluh lan kang pungkasan. Gusti Yésus nduduhaké pungkasan wiwit saka wiwitan, mula wedi marang para raksasa ing Tanah Prajanjèn sing diidentifikasi déning sepuluh mata-mata iku padha karo wedi sing uga wis njalari kuciwané wong-wong mau ing Segara Abang. Pacoban kaping sapuluh lan kang pungkasan tumrap gerakan Millerit bakal dadi sawijining ramalan wektu, kaya déné tanggal 22 Oktober 1844.

Kuciwa gedhé ing sajroning pangujian kang lumaku maju ing sajarahé kaum Millerite nandhani wiwitaning sawijining sajarah kang wis cetha ditipifikasèkaké déning pambébasané Israèl kuna saka Mesir. Wiwit saka Segara Abang ana rerangkening sepuluh pacoban, lan pacoban kang pungkasan bakal nggambaraké pacoban kang kapisan. “Liwaté wektu” nalika kuciwa gedhé iku katimbulaké déning salah paham marang sawijining ramalan wektu. Sing pungkasan saka prosès pangujian tumrap Israèl rohani bakal padha karo sing kapisan. Ing taun 1863, para pamimpin Israèl harfiah milih bali marang metodologi alkitabiahé wong-wong kang lagi waé padha diidentifikasi minangka putri-putriné Roma, lan padha nampik, utawa bisa uga diarani, salah mangertèni ramalan wektu kang paling dawa ing Kitab Suci. Pungkasaning sepuluh pacoban ing Israèl harfiah lan Israèl rohani loro-loroné diwakili déning wiwitané. Lan ing pungkasané, ing loro-loroné kahanan mau para pambrontak ngetokaké pepénginan kanggo bali menyang papan kang lagi waé diparlokake saka ing kono.

Kanthen nampik pitu mangsa ing Imamat kaping rong puluh enem, Adventisme Laodikia nuwuhake sawijining dilema kenabian kang sadurunge ora padha sumurupi. Nganti tekan dina iki padha durung bisa ngrampungake dilema iku, sanadyan padha nyaosake manéka warna olah-olahan dongeng minangka upaya kanggo nindakake mangkono. Dilema iku ana ing ayat kang déning Sister White diidentifikasi minangka dhasar lan tugu sentral Adventisme.

“Ayat Kitab Suci sing ngungkuli kabèh liyané, kang dadi dhasar sarta pilar utama iman Advent, yaiku pratelan, ‘Nganti rong ewu telung atus dina; banjur pasucèn iku bakal kasucèkaké.’ [Daniel 8:14.]” *The Great Controversy*, 409.

Adventisme akèh ngandharaké bab ayat patbelas, nanging wong-wong mau ora tau nyemak pengamatan kang paling wiwitan sing kuduné digawé tumrap ayat iku. Pengamatan iku yaiku yèn ayat patbelas iku sawijining “wangsulun.” Sawijining wangsulun ora nduwèni teges, manawa ora nyakup pitakonan sing njalari metu wangsulun iku. Ayat telulas ora bisa, kanthen logis, gramatikal, utawa lumrah, dipisahaké saka ayat patbelas, awit ayat telulas iku pitakonané lan ayat patbelas iku wangsulané.

Pitakon kasebut, manawa dipratelakake kanthi bener lan adil, ngasilake teges kang béda banget tumrap ayat patbelas tinimbang apa kang diwulangake déning Adventisme. Iki ora ateges manawa ayat patbelas iku dudu “dhasar lan pilar utama iman Advent,” awit pancen mangkono. Tegese yaiku manawa nalika Adventisme salah paham lan nyingkirake pitung wekdal ing taun 1863, wong-wong mau ora bisa netepake kanthi jangkep apa teges sejati ayat patbelas iku. Ing Kitab Suci, setengah bebener iku dudu bebener. Manawa dimangertèni kanthi bener, pitakon ing ayat telulas nuntut pangakèn tumrap ramalan kang nandhani panyucèné pasucèn sing wis diidak-idak, lan uga pangakèn tumrap ramalan kang nandhani pengidak-idaké wadya. Ramalan rong èwu telung atus taun ngrembug “pasucèn,” lan ramalan rong èwu limang atus rong puluh taun ngrembug “wadya.”

Kangge mbahas sesambunganing kalih ayat punika dipunbetahaken sawijining panaliten ingkang dawa, ingkang ing wekdal punika boten badhe kula lampahi wonten ing artikel-artikel punika. Bab-bab punika sampun bola-bali kababar sadangunipun taun-taun lan saged kapanggihaken wonten ing rerangkèn Habakkuk's Tables. Kula taksih rembag simbolisme Élia lan kepéngin ngrampungaken kayektèn-kayektèn punika rumiyin.

William Miller iku Élia nalika wiwitané Adventisme, lan panemoné sing kapisan yaiku pitung mangsa ing Leviticus rong puluh enem; mula, panolakan marang kayektèn iku ing taun 1863 yaiku panolakan marang pesen Élia. Ing titik iki aku lagi ngrembug sipat Alpha lan Omega sing nandhai yèn pungkasan iku cocog karo wiwitan. Pacoban pungkasan tumrap Israèl kuna kaawakaké ing pacoban kang kapisan. Loro-loroné pacoban iku nggambaraké rasa wedi yèn bangsa-bangsa kapir iku luwih kuwat tinimbang Gusti Allah. Pacoban kang kaping sepuluh, awit padha ing prinsip, luwih mbrontak tinimbang pacoban kang kapisan, amarga sajarah kamenangané Gusti Allah ing pacoban kang kapisan kuduné nuwuhaké kapercayan kang mantep ana ing wong-wong mbrontak mau. Wong-wong mau mratélakaké panolakané marang Gusti Allah senadyan ana bukti kakuwasané Panjenengané kang luwih akèh tinimbang sing padha diduwèni nalika ana ing Segara Abang. Adventisme Millerit nalika taun 1863 wis nerangaké sebabipun bilih kuciwa gedhé iku minangka pakaryan Gusti Allah kang kuwasa, nanging wong-wong mau isih mutusaké milih sawijining panggedhé lan bali menyang Mesir sarta nampik pesen sing déning Daniel sinebut “sumpah” Musa, kang wis kaawakaké déning Élia.

Tinimbang nglampahi wekdal kanggo ngaturaken bukti-bukti tumrap kasahihanipun pitu wekdal minangka sawijining ramalan wektu, kula badhe migunakaken logika ingkang prasaja kanggo mbuktèkaken kasahihanipun kanthi cara sanès. Amargi tumrap gerakan ingkang wiwit ing taun 1798, ujian pungkasan ing taun 1863 ugi badhe makili ujian pungkasan tumrap gerakan malaékat ingkang kuwasa saking Wahyu wolulas. Ilham sampun cetha sanget ngandharaken punapa ujian pungkasan punika tumrap kalih gerakan kalawau.

“Sétan iku ... tanpa kendhat nyurung mlebu barang kang palsu—kanggo nyasaraké saka bebener. Pangapusan pungkasané Sétan bakal dadi gawé tanpa daya paseksi saka Rohing Allah. ‘Yèn ora ana wahyu, bangsa iku bakal binasa’ (Wulang Bebasan 29:18).” Selected Messages, buku 1, 48.

Ora ana cara sing jujur kanggo nampani tulisan-tulisan Ellen White banjur nyaranake manawa dheweke ora kanthi temenan nyengkuyung pitung wektu ing Imamat rong puluh enem. Sedhèrèk White, kaya sing sadurungé wis kita tetepaké ing artikel-artikel iki lan kaya sing kacathet kanthi cetha ing rerangkening tulisan kanthi irah-irahan *Habakkuk's Tables*, kanthi langsung maringi katrangan marang kita manawa Gusti Allah nuntun bagan taun 1843 lan 1850. Dheweke kanthi langsung mulang manawa loro tabel iku minangka panggenapan saka Habakuk pasal loro. Loro-loroné bagan mau nandhani pitung wektu ing Imamat rong puluh enem minangka titik pusat saka tata letak grafisé masing-masing. Ing loro bagan mau, garis pitung wektu iku nduwèni salib Kristus minangka titik pusat saka garis kenabian pitung wektu.

Bebarengan karo pangukuhé tumrap loro lémpèngé Habakuk, dhèwèké wis bola-bali nyathet yèn kita kudu terus ngaturaké pekabaran sing wis diaturaké wiwit taun 1840 nganti 1844, lan saben sejarawan Advent sing mbahas kepriyé para Millerit nyebaraké pekabaran sing padha wartakaké, negesaké yèn wong-wong mau nggunakaké bagan 1843. Ora mung dhèwèké ngakoni pekabaran-pekabaran sing digambarake ana ing bagan-bagan mau, lan maringi pitutur marang umaté Gusti Allah supaya terus ngaturaké pekabaran-pekabaran sing padha persis kaya sing wis diaturaké ing sajarah iku, nanging dhèwèké uga maringi akèh pethikan ing ngendi dhèwèké ngélingaké yèn pekabaran-pekabaran mau bakal diserang sajroning sajarahé umaté Gusti Allah sing kari. Nalika dhèwèké ngélingaké bab serangan-serangan mau, dhèwèké bola-bali negesaké yèn pakaryané para juru jaga Gusti Allah iku mbéla kayektèn-kayektèn mau piyambak.

Manawa bagan-bagan iku kliru, mula pesen-pesen kang digambarake kanthi grafis déning bagan-bagan mau uga kliru. Manawa pesen kang diproklamasèkaké déning kaum Millerite wiwit taun 1840 nganti 1844 iku kliru, mula pangenalana Ellen White kang bola-bali manawa pesen Millerite iku dhasar uga kliru. Manawa pesen-pesen mau kliru, dhawuhe kang bola-bali supaya terus ngaturaké bebener-bebener iku kang padha mau dadi pitutur palsu. Manawa pesen kaum Millerite ora makili dhasar-dhasar kang kuduné dijaga lan dilindhungi saka serangan-serangan satani, mula pitutur-pitutur mau uga luput. Tekan marang kacindhèkan manawa kabèh prakara iki kang magepokan karo pesen Éliah ing sajarah iku luput, cetha bakal mbuktekaké manawa Ellen White iku nabi palsu.

Adventisme modern isih mulang ing Seminar-seminar Wahyu manawa pasamuwan sisah bakal nduwèni Rohing Ramalan, yaiku paseksené Gusti Yesus, nanging temenan wong-wong mau ora ngandhakaké marang wong-wong sing lagi diupaya supaya mlebu dadi anggota pasamuwan yèn wong-wong mau sakabehé nolak panyengkuyung lan pepèngetipun Ellen White sing ana gandhèngané karo kayektèn-kayektèn dhasar lan sajarah wiwitan mau. Apa tegesé pethikan ing ngisor iki tumrap panjenengan?

“Kita ora duwe apa-apa kang kudu diwedeni tumrap mangsa ngarep, kajaba manawa kita lali marang dalan kang wus katuntun déning Pangéran marang kita, lan piwulangé ing sajarah kita ing jaman kapungkur.” *Life Sketches*, 196.

Ing taun 1863, gerakan Millerite tekan sawijining pungkasan lan ndhaptar minangka badan hukum marang pamaréntah sing ing wekasané bakal mbentuk sawijining gambar tumrap kapapaan, kang miturut tegesé Ellen White yaiku gabungan antarané gréja lan nagara.

“Ing gerakan-gerakan sing saiki lagi lumaku ing Amérika Sarékat kanggo njamin supaya lembaga-lembaga lan tata-guna pasamuwan oleh panyengkuyung saka nagara, wong-wong Protestan lagi ngetutaké tapak-langkah para papis. Malah luwih saka kuwi, wong-wong mau lagi mbukak lawang supaya Kapapaan bisa ngrebut bali ing Amérika Protestan kaluhuran kakuwasan sing wis ilang saka dheweke ing Donya Lawas.” *The Great Controversy*, 573.

Miturut praduga yèn gegandhèngan légal karo pamaréntah iku dadi pérangan saka kabutuhan kanggo ngatur organisasi, ing sawijining mangsa nalika para mudha bangsa iku lagi direkrut mlebu ing adus getih kang kawentar minangka Perang Sipil, gerakan wong-wong Millerit tumeka ing pungkasané. Ing taun 1863, lumantar sawijining artikel cetak lan uga sawijining bagan anyar, gréja Advent Dina Kapitu nolak ramalan bab perbudakan kang déning Daniel kasebut minangka sumpahé Musa. Ing taun 1850, Gusti wis nuntun umaté supaya damel méja kapindho saka Habakuk, lan mbeneraké kaluputan kang Panjenengané wis nahan astané ana ing ndhuwuré ing bagan taun 1843. Bagan kang diprentahaké ing taun 1850 iku kasembadan kanthi sampurna tumrap ancasé, awit Ellen White ngandika yèn dhèwèké weruh “that God was in the publishment of the chart,” déné ing wektu kang padha uga netepaké yèn bagan taun 1850 iku diidhèntifikasi ana ing Habakuk pasal loro.

Tujuaning bagan taun 1850 padha karo bagan taun 1843. Bagan iku kudu dadi piranti penginjilan kang digunakaké kanggo ngaturaké pekabaraning malaékat katelu marang jagad kang lagi tumuju marang pati. Ing taun 1863, pekabaran iku dibuwang. Proses panggawéan pangujian kang dipratandhani déning proses pangujian kang diwiwiti ing Segara Abang, diwiwiti kanthi wangsit wektu kang netepaké panggonan suci sing bakal diidak-idak ing ayat telulas Daniel wolu, lan proses pangujian iku dipungkasi kanthi wangsit wektu kang netepaké pasukan sing bakal diidak-idak ing ayat telulas Daniel wolu.

Banjur aku krungu ana sawijining suci kang guneman, lan ana suci liyané matur marang suci tartamtu kang lagi guneman mau, “Nganti pira suwéné wahyu bab kurban sabèn dina, lan panerak kang ndadèkaké kaawon, kang masrahaké pasucèn lan bala wadya supaya diidak-idak ing sangisoré sikil?” Lan dhèwèké ngandika marang aku, “Nganti rong èwu telung atus dina; banjur pasucèn bakal disucekaké.” Daniel 8:13, 14.

Proses pengujian kang diwiwiti tanggal 22 Oktober 1844 ngandhut tandha tanganing Alfa lan Omega. Wiwitan saka proses pengujian iku minangka sawijining wangsit wektu kang nggambarake pasucèn sing bakal katindhes ing sangisoring sikil. Iku sawijining wangsit kang ngasilake pepadhang gedhé nalika kaleksanan. Proses pengujian kang rampung ing taun 1863 uga ngandhut tandha tanganing Alfa lan Omega. Pungkasan saka proses pengujian iku minangka sawijining wangsit wektu kang nggambarake bala kang bakal katindhes ing sangisoring sikil. Iku sawijining wangsit kang dirancang kanggo ngasilake

pepadhang gedhé nalika kaleksanan. Iku sawijining wangsit wektu kang dipratelakake déning Élia ing sajarah iku, lan nalika ditampik lan disisihaké, iku ngasilake pepeteng gedhé.

Lan iki ukumaning paukuman iku, manawa pepadhang wis rawuh ing donya, nanging manungsa luwih tresna marang pepeteng tinimbang marang pepadhang, amarga panggawene ala. Yokanan 3:19.

Logika kang arep dakgunakake kanggo ngrampungake artikel iki yaiku apa kang wis dakcathet sadurunge. Apa Gusti Allah lumantar Ellen White nyarujuki bagan taun 1843 lan 1850?

“Aku wis weruh manawa bagan taun 1843 iku katuntun déning astaning Pangéran, lan manawa iku ora kena diowahi; manawa angka-angka iku kaya kang Panjenengané karsakaké; manawa astanipun ana ing sandhuwuré lan ndhelikaké sawijining kaluputan ing sawetara angka, supaya ora ana wong siji waé kang bisa weruh, nganti astanipun dijabut.” *Early Writings*, 74.

“Aku mirsa bilih Gusti Allah wonten ing panyebaran bagan déning Sadèrèk Nichols. Aku mirsa bilih wonten sawijining wangsit bab bagan punika ing Kitab Suci, lan manawi bagan punika katujokaké kanggé umatipun Gusti Allah, manawi punika nyukupi kanggé satunggal, punika ugi nyukupi kanggé sanèsipun, lan manawi satunggal mbutuhaké bagan enggal ingkang dipunlukis kanthi ukuran ingkang langkung ageng, sadaya sami mbutuhakénipun kanthi kadar ingkang sami.” *Manuscript Releases*, nomer 13, 359; 1853.

Punapa Allah lumantar Ellen White nyarujuki piwucal ingkang dipunaturaken déning para Millerit sajroning sajarah taun 1840 dumugi 1844?

“Allah ora maringi kita piwulang anyar. Kita kudu martakaké piwulang sing ing taun 1843 lan 1844 wis nuntun kita metu saka gréja-gréja liya.” *Review and Herald*, 19 Januari 1905.

“Gusti Allah dhawuh supaya kita maringaké wektu lan kakuwatan kita kanggo pakaryan martakaké marang umat pesen-pesen kang nggerakaké para priya lan wanita ing taun 1843 lan 1844.” *Manuscript Release*, Number 760.

“Kabeh piwulang kang diparingake wiwit taun 1840–1844 kudu saiki dipratelakake kanthi kakuwatan, amarga ana akèh wong kang wis kelangan panuntune. Piwulang-piwulang iku kudu lumaku marang sakèhé pasamuwan.

“Kristus ngandika, ‘Begja mripatmu, amarga padha ndeleng; lan kupingmu, amarga padha krungu. Satemene Aku pitutur marang kowe: akeh para nabi lan wong-wong mursid padha kepéngin ndeleng apa kang kokdeleng, nanging ora ndeleng; lan krungu apa kang kokrungu, nanging ora krungu’ [Matius 13:16, 17]. Begja mripat kang nyumurupi prekara-prekara kang kasumurupan ing taun 1843 lan 1844.

“Pesen punika sampun kaparingaken. Lan boten kenging wonten tundha anggenipun mbaleni pesen punika, amargi pratandha-pratandhaing jaman punika sami kawujud; pakaryan pungkasan kedah katindakaken. Pakaryan ageng badhé kalampahan ing wekdal ingkang cekak. Satunggaling pesen badhé enggal kaparingaken miturut paugeraning Allah, ingkang badhé ngrembaka dados panguwuh ingkang sora. Salajengipun Daniel badhé jumeneng wonten ing pandumanipun, kanggé maringi paseksenipun.” Manuscript Releases, volume 21, 437.

“Kasunyatan-kasunyatan kang kita tampa ing taun 1841, ‘42, ‘43, lan ‘44, saiki kudu disinaoni lan diumumaké. Pesen-pesen saka malaékat kang kapisan, kapindho, lan katelu ing tembé bakal diumumaké kanthi swara sora. Pesen-pesen iku bakal diparingaké kanthi tekad kang temen lan ing pangwasané Roh.” Manuscript Releases, volume 15, 371.

“Kula sami mangertos kaemahan lan kakathahipun alitipun pakaryan punika ing wekdal samenika. Kita sampun gadhah pengalaman. Ing nindakaken pakaryan ingkang Gusti Allah sampun paringaken dhateng kita, kita saged maju kanthi pitados, kanthi mantep bilih Panjenenganipun badhe dados kakiyatan lan kasagedan kita. Panjenenganipun badhe nunggil kaliyan kita ing taun 1906, kados dene Panjenenganipun sampun nunggil kaliyan kita ing taun 1841, 1842, 1843, lan 1844.” Loma Linda Messages, 156.

“Wong-wong sing ngadeg minangka guru lan pamimpin ing lembaga-lembaga kita kudu mantep ing pracaya lan ing prinsip-prinsip pekabaran malaékat katelu. Gusti Allah ngersaaké supaya umaté padha mangerti yèn kita nduwèni pekabaran iku kaya Panjenengané maringaké marang kita ing taun 1843 lan 1844.” General Conference Bulletin, 1 April 1903.

“Piweling punika sampun rawuh: boten wonten satunggal prekawis punapa kemawon ingkang kenging dipun idini mlebet ingkang badhé ngganggu dhasaring iman ingkang sampun dados papan pambangunan kita wiwit pesen punika rawuh ing taun 1842, 1843, lan 1844. Kawula wonten ing salebeting pesen punika, lan wiwit wekdal punika kawula sampun ngadeg wonten ing ngajenging jagad, setya dhateng pepadhang ingkang sampun dipun paringaken Gusti Allah dhateng kita. Kita boten gadhah ancas nggeser sikil kita saking pelataran ingkang dados papan panggènanipun, nalika saben dinten kita ngupadi Gusti kanthi pandonga ingkang temen-temen, ngupados pepadhang. Punapa panjenengan sami nginten bilih kawula saged nilar pepadhang ingkang sampun dipun paringaken Gusti Allah dhateng kawula? Pepadhang punika badhé dados kados Watu Karang ingkang Langgeng. Punika sampun nuntun kawula wiwit sapunika dipun paringaken.” Review and Herald, April 14, 1903.

Apa Gusti Allah lumantar Ellen White wis ngélingaké umat-Né supaya mbéla dhiri saka serangan-serangan kang bakal ngrusak kayektèn-kayektèn sajarah Millerite?

“Patokan-patokan agenging kayekten, kang nuduhake marang kita pandom kita ana ing sajarah kenabian, kudu dijaga kanthi temen-temen, supaya aja nganti dirubuhake lan diganti nganggo téyori-téyori kang bakal nuwuhake bingung tinimbang pepadhang kang

satemené.” Selected Messages, buku 2, 101, 102.

“Ing dina iki Iblis lagi ngupaya kesempatan kanggo ngrubuhake pratandha-pratandha kayektèn,—tugu-tugu pepènget sing wis didegaké ing sadawaning dalan; lan kita mbutuhake pengalaman para penggawé lawas sing wis mbangun omahé ana ing sandhuwuré watu karang sing kukuh, sing lumantar pawarta ala uga pawarta becik tetep mantep marang kayektèn.” Gospel Workers, 104.

“Allah ora nate nilar donya tanpa wong-wong kang bisa mbedakaké antarane becik lan ala, kabeneran lan piala. Allah kagungan wong-wong kang wis katetepaké déning Panjenengané kanggo ngadeg ana ing ngarep peperangan nalika mangsa darurat. Ing mangsa krisis, Panjenengané bakal ngedegaké wong-wong kaya ing jaman kuna. Para nom-noman bakal didhawuhi nyambung karo para pengemban panji kang wis sepuh, supaya padha dikuwataké lan diwulang déning pengalaman para wong setya iki, kang wis ngliwati akèh peperangan, lan marang wong-wong iku, lumantar paseksiné Roh Panjenengané, Allah wis kerep ngandika, nedahaké dalan kang bener lan ngukum dalan kang luput. Nalika bebaya-bebaya muncul, kang nyobi pracayané umat Allah, para buruh perintis iki kudu nyaritakaké pengalaman-pengalaman ing jaman biyèn, nalika krisis kang mengkonono iku teka, nalika kayektèn dipertanyakaké, nalika piwulang-piwulang anèh, kang asalé dudu saka Allah, dilebokaké.”

“Pengalaman para pekerja sing wus sepuh iku dibutuhake sapunika; awit Iblis tansah ngawas saben kalodhangan kanggo ndadekake tanpa teges tenger-tenger lawas kuwi,—yaiku monumen-monumen sing wis diadegake ing sadawane dalan.” Review and Herald, 19 November 1903.

Ing taun 1863, gerakan Millerit rampung kanthi nolak kayektènan kang kapisan sing Elia saka sajarah iku wis dituntun supaya mangertèni. Ujian pungkasané adhedhasar rong ayat ing Daniel wolu kang nandhani diremuk-remuké pasucèn lan bala. Pepadhang bab pasucèn kabukak ing ujian kapisan saka sepuluh ujian, lan pepeteng ditibakaké marang bala ing ujian pungkasan saka sepuluh ujian.

“Satunggal prekawis mesthi cetha: para Advent Hari Ketujuh sing ngadeg ing sangisoring panji-panji Iblis luwih dhisik bakal nilar pracayané marang pepéling lan panyaruwé sing kinandhut ing paseksen-paseksen Rohing Allah.

“Panggilan tumuju marang pengudusane sing luwih jero lan pangabdèn sing luwih suci lagi kawedharake, lan bakal terus kawedharake. Sawenèh wong sing sapunika nyuarakake usulan-usulané Iblis bakal éling lan bali waras pamikirané. Ana wong-wong ing kalungguhan kapitadosan sing wigati sing ora mangertèni kayektèn kanggo jaman iki. Marang wong-wong mau pesen iku kudu diwènèhake. Manawa padha nampani, Kristus bakal nampani wong-wong mau, lan bakal ndadèkaké wong-wong mau kanca nyambut gawé bebarengan karo Panjenengané. Nanging manawa padha nampik ngrungokake pesen iku, padha bakal njupuk panggonané ana ing sangisoré panji ireng Sang Pangeran Pepeteng.

“Aku kaprentah supaya kandha manawa kayektènan aji kanggo jaman iki kabukak saya cetha lan saya cetha marang budi manungsa. Ing pangertèn kang mirunggan, para priya lan wanita kudu mangan daginge Kristus lan ngombe rahé. Bakal ana pangrembakan ing pangerten, awit kayektènan iku saged tuwuh lan ngrembaka tanpa kendhat. Panjenengané Ilahi, Sang Pangripta kayektènan, bakal rawuh mlebu ing pasamuwan kang luwih raket lan saya raket manèh karo wong-wong kang nerusake ngudi supaya wanuh marang Panjenengané. Nalika umaté Gusti Allah nampani pangandikané minangka roti saka swarga, wong-wong mau bakal sumurup manawa miyosé Panjenengané wus kasawisaké kaya wayah ésuk. Wong-wong mau bakal nampi kakiyatan kasukman, kaya badan nampa kakiyatan jasmani nalika pangan dipangan.

“Kita boten mangertos satunggal bagéyan setunggalipun kemawon saking rancanganipun Gusti ing ngluwari para putraning Israel saking pangawulan ing Mesir, lan nuntun piyambakipun ngliwati ara-ara samun tumuju tanah Kanaan.

“Nalika kita nglumpukaké sinar-sinar ilahi kang madhang saka Injil, kita bakal nduwèni pangertosan kang luwih cetha ngenani tatanan Yahudi, lan pangaji-ajining kang luwih jero marang kayektèn-kayektèné kang wigati. Panalitèn kita babagan kayektèn isih durung pepak. Kita lagi nglumpukaké mung sawetara sinar pepadhang. Wong-wong kang ora saben dina dadi murid Sabda ora bakal bisa mecahaké prakara-prakara ing tatanan Yahudi. Wong-wong mau ora bakal mangertèni kayektèn-kayektèn kang diwulangaké lumantar paladosan Padaleman Suci. Pakaryané Allah kaalang-alangi déning pangertosan kadonyan babagan rancangan-Né kang agung. Gesang ing mangsa ngarep bakal mbabar tegesing angger-anggering Toret kang diparingaké déning Kristus, nalika Panjenengané kasarubung ing pilar méga, marang umaté.” Spalding and Magan, 305, 306.

Kita badhé nglajengaken pamrayogi kita ngenani pralambangipun Élia gegayutan kaliyan taun 1863 wonten ing artikel salajengipun.